

מסורת הש"ס

אז מפינו... (א) וילי חבר
תמקד... (ב) וספי...
(ג) וספי...
(ד) וספי...

הגרות הבי"ח

(ה) ח"ט ד"ר ר' יהודה ווי
פומח וועל בו מדקתני
פומח וועל בו תתמח:

גילוי הש"ס

גם' טיעילי בו בפקד
אבל לא בפרקט. מין פ"ח
מיד דלג'ס:

רבינו הגאון

בין קשור בין שאינו קשור
אחור ספק שתיקבו בו הוא
שמתוקן. לומר שתיקבו
לפקו בו. רבינו יחיאל
זה דאמרינן בסוף הוסיף
תפילין ח"ד סוכי קיני
הרבלי ע"ש שתיקבו
לפרעה שבחור. בזמן
שקשוני וחילון ועליו בן
בשבת אין צ"ל בדיח.
א"ל ר' יושע וליאמר
בין חלו בין שאינו חלוי
הוא ששקרו. לומר בך
ועשה בו מעשה ליום
כלי. דאמר רבי ב"ב חנה
א"ר יוחנן כמתוקתא כאן
בשק חילון בן חילונת
בגד הנגדר בקשר וחלו
בלבו. אבל לא לומר
קישור במדינה. ונתיב בסוף
עירובין איהו נגד הנגדר
שנועל בו כבשכת אבל
לא מדינה. שזמנו ומניחו
בקרן וזית. ודוקין פניה
מסובב ושושטנו ומניחו.
ככלל שאם הוא קשור
שאם אינו יוכל לשטותו
ולתווה בקרן וזית שפר
דמי. ואסורין כאן אנה
נגד הנגדר צריך להיות
קשור ותלוי ר' אליעזר. והא
ר' יוחנן סבר די אליעזר
החוקין על די אליעזר
סבורא להו כו' והורה
דאמר שאינו קשור ולא
תלוי אבל אם הוא קשור
אע"פ שאינו תלוי שרי.
וא"ל ר' אבא ל"ר ירמיה
אנא דאמר והוא שמתוקן
אע"פ שאינו לא קשור
לא תלוי. כי הו' מתמחא
דחייב בקנה שהתקינו בערב
ליהיה פומח ונועל בו.
ואמר רש"י מתוקן אע"פ
שאינו קשור. ואמר שמיה
די יוחנן הלכה כרשב"ג
דקאי רשב"ג כחכמים.
ואקשינן היכי אמר ר'
יוחנן הילכתא כרשב"ג
ורשב"ג שרי אע"פ דליבא
חריב כלי עליו. ורי יוחנן

כל הכלים פרק שבעה עשר שבת

קבו.

עין משפט נר מצוה

בין קשור כו'. כלומר אפילו קשייה לא נרץ: והוא שמשוקן. ומוך
מתמחו לן: א"ל רבי ירמיה. אמאי פשיט ליה מר לקולא: לימא
מר. דלח פליגי רבנן אלא תמליה דרבי אליעזר דציי קשור ותלוי
ואפילו קשור אש רבאש נגדר לארץ חשיב ליה רבי אליעזר כשומטו

מנ הקרקע ובוהו בו לכחמלה ורבנן
אמרי ליה בין חלוי בין נגדר פוקקין
זו ובלבד שיהא קשור: דאמר רבא
זר בר חנה. תמלייה הוא דפליגי
ולא נקשירה דמדמי לה לפלוגתא
דנגד הנגדר והתם לדברי הכל קשור
בעינן: נגד. יחד שמקועין בחור
שמתקן ונועלין בו את הדלת: הנגדר.
שדמפרש שקשור דלגל אלא שראשו
נגדר לארץ: ונועלין בו כמקדש. דכיון
דקשור זו מיוחד ועומד הוא לן
וכבר נכנס בנין זה מצדד יום ואין
בו אלא גזירת שבות מדבריהם ואין
שבות במקדש: והמונה. שאינו קשור
כלל אלא כשהוא שומטו מן החור
מניחו ע"ג קרקע הלכן כשמקועו
בשבת בונה הוא ואיסורא דאורייתא
הוא אף במקדש: המונה מוסר
במקדש. דכיון דמתוקן מתמחו להכי
לאו בונה הוא: שקשור ופולוי. ראשו
העליון אצל ראשו התחתון מניע לארץ:
מאן הגא נגד הנגדר. אקור דציי
תמתי: ר"א ה"א. דלמנ גבי פקק
המלון תמתי בעינן מכלל דרי יהודה
רכנן אמתא רבנן קשייה עשו: כי
היא פתא. דאפי' קשייה לא עבי רבנן

דכל גגות (ועינין גג). דפרין ושמואל למה ליה למיעבד הכי וקאמר זה
מעטל כו' לאו משום דאי הוה אמר אין מעטלנין זו אלא בדי אמות
דאז הוה יחא ליה אלא אז נמי היה קשה היכי עבד הכי כיון דמתחילה
תמדת לטלטל בחצר הוה בעשיית אהל ערפי בתחלה ואקרו כדפרישית
לעיל ומהאי טעמא היה מקפיד רב
דס"ל שאין מעטלנין אלא בדי אלא
משום דהש"ס ידע דסבר שמואל דזה
מעטל עד עיקר המחילה יחא
למיעבד למה הולך לעשות מחילה:
בין קשור בין שאינו קשור והוא
שמתוקן. נראה לר"מ דלאו
במקון של מעשה אלא כמשנה
בעלמא כדמוכח לקמן דלמך כרשב"ג
ס"ל דלמך מתוקן אע"פ שאינו קשור
דהיינו כמשנה ומשמע דלגמרי ס"ל
בזמני דציי יוחנן דוקא הוא דלמך
בסמוך סבר לה כוומיה כדאלא ופליגי
עליה כדאלא ופריך ולימא מר בין
חלוי בין שאינו חלוי והוא שקשור
כרבי יהודה דציי קשייה וטעמא
משום טלטול ולא משום בנין דאי
משום בנין מאי ראיה מנגד שרץ
קשייה בפקק והא בפקק לא שייך בנין
אלא תוספת אהל ערפי ותוספת אהל
ערפי שרי רבנן בלא שום קשייה
כדמוכח נמי שהויתאוה (שם מה:).
והמונה באן ופאי אבא. פ'י
רש"י שכתקועו בשבת
בונה הוא ואיסורא דאורייתא איכא
ואינו משמע שיהא זו איסורא

דאורייתא כיון שאינו מצטלו
נגד הנגדר ליכא איסורא אלא משום טלטול וכי יהיא מקנה
שהתקינו בעה"כ להיות פומח ונועל בו דמיייר משום טלטול ואפי"ה
לפי שהם משמש צית מידי דהוי איסורי קרקעות שהממירו בהם
לדבריהם בית אחיהו אע"ג דהיי משום שבות נאסר טלטולם במקדש כקנים ומתקנות דלעיל אבל ביום בנין ליכא איסורא כלל אפילו
מדרכין וקשה לר"מ מנגד דאפילו רבי אליעזר ורבנן בתוספת אהל ערפי כיון דאפילו טלטול דילמא בחד הוא דאפילו ומירך ר"מ
בספר הישר דא"כ הוה ליה למנקט פלוגתיהו כמילתא דלא שייכא ביה תוספת אהל כי יהיא דנגד הנגדר ונוקט פלוגתא בפקק החלון
דשייך ביה תוספת אהל ש"מ דפליגי בזהל וליכא למימר דדוקא בזהל פליגי ולא בטלטול דהא בזהל דנגד לא שייך אלא איסור
טלטול אפי"ה אפילו בה ר"א ורבנן דע"כ איבעי לן למימר דת"ק דנגד היינו ר"א דרבנן שרי אפילו בפקק החלון כי"ש בנגד דלא
שייך איסור אהל אלא איסור טלטול אלא דהיי במדתי פליגי דר"א אסר בפקק החלון ומשום טלטול בשתי תורת כלי גמור עליו ואפי"ה
יש עליו תורת כלי גמור כגון שיש לו בית יד אקור מ"מ משום תוספת אהל ערפי כיון דצטעלי בפקק ורבנן דשרי אפי' אין עליו תורת
כלי דלית להו לא משום טלטול ולא משום אהל: ר"ב יהודה אובר ב'י. ובעירובין מסקינן אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי
יהודה וקשה לר"י דהא שמואל גופיה סבר לעיל בפרק צמה טומוין (דף ג.) גבי חריות של דקל שגידן לעלים בדמחשה בעלמא
כגו דאימתר רב (יהודה) אומר קושר ושמואל אמר מושב וקאמר התם דשמואל ס"ל כרשב"ג דאמר חריות של דקל שגידן לעלים ונמלך עליהן
לישיבה אי"ז לקרן וא"כ היכי קאמר הלכה כרבי יהודה דציי קשייה משום איסור טלטול דהא לא שייך איסור בנין כהיכא דנגד הנגדר אלא
איסור טלטול ומשום איסור טלטול בעי רבי יהודה קשייה כדפרישתי וליכא לפרושי דנגד הנגדר דהכא לאפוקי בפקק החלון כיון הוא דציי
קשור אבל משום איסור טלטול לא היה ציי קשור אלא כמשנה בעלמא כרשב"ג א"כ מאי קא מהדר ליה ר' אבה בר כהנא לר' ירמיה
אלא דלמרי כי האי מנא כו' דילמא מאי דלא בעי התם כרשב"ג אלא מתוקן אע"פ שאינו קשור היינו משום דהתם ליכא אלא איסור
טלטול והתם דאי לא מיירי מידי בנתי דקאמר קנה שהתקינו בעה"כ להיות פומח ונועל (ה) ומדקתני פומח ונועל משמע שאינו נועל
בזותו קנה עמנו דהוה ליה למיתי שהתקינו לנועל בו אלא משמע שאלו כעין מפחתות שלטו שיש מהם שמושנין המנטול שדלמ לאין
ולכאן כן הקנה מושך המנועל אצל הקנה עמנו אינו במקום המנועל א"כ פשיטא דהיי"ג לא שייך בנין כהאי קנה אלא משום איסור
טלטול הוא ומיהו אין ראיה מזה דבהאי קנה מיירי כדפרישית מדקתני פומח ונועל דהא כה"ג קתני בתוספתא חבילי עלים וסוכה של
קולים שעשאן דלה לפיריה ולחצר אם היו קשורות ותלויות פומחין ונועלין בהן אם לאו כו' מיהו אומר ר"י דאפילו הוה מפרש היה דקנה
שהתקינו כו' דשייך ביה בנין ובמקום מנועל הוה ולהכי פשיט מיניה רבי אבה בר כהנא דס"ל כרשב"ג דאמר דכי הוה מתוקן אע"פ שאינו
קשור נתיק ממורת איסור בנין לא הוה אמי שפיר (דה"א) מדקאמר הש"ס בסמוך וכו"מ הכא נמי דליכא תורת כלי עליהן והתנה חריות
של דקל כו' והיכי מוכח מההיא דחריות של דקל דהא דלמך מתוקן אע"פ שאינו קשור היינו בלא תורת כלי אלא כמשנה בעלמא דלמא
כאיסור טלטול הוא דלא מזכיר רשב"ג אלא כמשנה אבל כאיסור בנין הוה בעי שימקוהו ויכניוהו ויעשו בו מעשה שיהא תורת כלי
עליו על כן נראה לר"י דבהכי פליגי רבי אבה בר כהנא ורבי יוחנן ורבי יהודה דעירובין (דף גב.) דאניהו סבורא ליה דבההיא דנגד
לא שייך אלא איסור טלטול ואיהו ס"ל דשייך בנין בנגד הנגדר ולהכי בעי קשור לאפוקי מאיסור בנין דהשתא אמאי שמתקן שפיר

דלא מיירי מידי באיסור בנין לא בההוא דנגד ולא בההיא דקנה והשתא נמי ההיא דקנה משום טלטול. מ"ר:
שקשור ודחיי וראשו מניע א"רין. פירוש ראשו העליון תלוי וראשו התחתון מניע לארץ כדפירש בקיטורס ונראה לרשב"ג
דאפילו שני הראשים מונחים לארץ אלא שקשור דשרי במקדש והוא דנקט כהאי גוונא לנאשעין דאפיה אסור במדינה
והשתא אמי שפיר הא דתנן כמשנה והמונה כאן וכאן אסור היינו שאינו קשור ולא תלוי כלל דאי אמרת דוקא נקט ראשו מניע לארץ
אבל שני הראשים מונחין בארץ אסור במקדש כאן כן השתא אם כן השתא לא הוה מונח דרבי יהודה כמונה דמנא קמא דמונה דרבי
יהודה על כרחיך היינו שאינו לא קשור ולא תלוי ושומטו ומניחו בקרן וזית דאי אמרת כמו מונה דת"ק ששני ראשים מונחים בארץ
אלא ששריין הכי קאמר המונה במקדש ההוא אפילו במדינה שרי דלא אסר רבי יהודה אפילו במדינה אלא דוקא שאינו קשור כלל:
וה

בז א ב ח' מ' כ"ח כ"ט סג
שבת הלכה לו ותכו
הלכה לו סמך לחין סה
טושיע לר"מ פומח עני
ספי"ח:
מד ג מ"י כ"ח טס הלכה
ז:

מוסף רש"י

נגד הנגדר. שקשור דלת
אלא לוי תמי, שהחל לרין
ומתן שגבר לוי נראה
קשור (שורו) ג. ג. ג. ג.
בר במקדש. רשות בעלמא
היא, דלוי טיה תמס היחיל
וקשור לן, אלא היחיל נגדר
מתו כבייה, ולין שבות דרבנן
במקדש, דלא נזרי ס"ט.
המונה מותר במקדש, ר'
יהודה סבר לא בנין משום
הוא אלא דומה לבנין ובמקדש
לא נזרי ס"ט. וזה אף
במדינה מותר, היחיל
וקשור אפי"ה ששתי מלי
(שם).